

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 2575/BGDĐT-VP

V/v trả lời chất vấn của ĐBQH

tại kỳ họp thứ 6, Quốc hội khóa XIII

Hà Nội, ngày 29 tháng 11 năm 2013

AN PHÒNG (CHỖ CHỮ ĐÓNG)

CÔNG VĂN ĐẾN

CHỖ C. NGÀY 30/11

CHỖ CHỮ ĐÓNG V. II

Kính gửi: Đồng chí Hà Minh Huệ
Đại biểu Quốc hội tỉnh Bình Thuận

Bộ Giáo dục và Đào tạo nhận được chất vấn của đồng chí do Văn phòng Quốc hội chuyển đến tại Công văn số 38/SYCV-KH6 ngày 31 tháng 10 năm 2013.

Nội dung chất vấn:

Tiếng Việt là phương tiện của giáo dục các cấp hiện nay, nhưng tiếng Việt đang bị "xâm lăng", bị giảm bớt sự trong sáng, bởi các ngôn từ (tiếng Anh), cách diễn đạt theo tiếng nước ngoài len lỏi vào cả văn nói, văn viết hàng ngày.

Đành rằng ngôn ngữ luôn phát triển, không thể ngăn cản, nhưng không có nghĩa là phát triển bằng cách dùng từ ngữ, cách nói nước ngoài khi nói, khi viết trong khi ngôn ngữ tiếng Việt có đủ từ ngữ, năng lực thể hiện, diễn đạt. Tiếng Việt rất đẹp, rất phong phú, là tiếng mẹ đẻ, cần bảo vệ sự trong sáng như Bác Hồ, cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng sinh thời đã dày công thực hiện và làm gương.

Tôi xin hỏi Bộ trưởng: Bộ Giáo dục và Đào tạo có chương trình, kế hoạch gì để giáo dục, nghiên cứu và bảo vệ sự trong sáng của tiếng Việt?

Bộ trưởng suy nghĩ gì về tình trạng lạm dụng, "lạm ngôn" của một bộ phận dân chúng khi nói, khi viết dùng từ, cách diễn đạt ngôn ngữ nước ngoài vô tội vạ, phản cảm?

Bộ Giáo dục và Đào tạo trả lời như sau:

1. Việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt là trách nhiệm của toàn xã hội, trong đó có nhà trường. Luật Di sản văn hóa (số 28/2001/QH10 ngày 29/6/2001) và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa (số 32/2009/QH12 ngày 18/6/2009) đã quy định: "Nhà nước bảo vệ và phát triển tiếng nói, chữ viết của các dân tộc Việt Nam thông qua các biện pháp:

1. Nghiên cứu, sưu tầm, lưu giữ tiếng nói, chữ viết của cộng đồng các dân tộc; ...

...

3. Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, tổ chức hoạt động thông tin tuyên truyền để bảo vệ sự trong sáng của tiếng Việt và phát triển tiếng Việt".

Luật giáo dục cũng quy định: "Tiếng Việt là ngôn ngữ chính thức dùng trong nhà trường và cơ sở giáo dục khác".

Theo chức năng, nhiệm vụ được giao, Viện Ngôn ngữ thuộc Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam có trách nhiệm tham mưu cho Chính phủ xây dựng các chủ trương, chính sách về ngôn ngữ, trong đó có chính sách bảo vệ và

phát triển tiếng Việt. Thực hiện nhiệm vụ này, Viện đã và đang thực hiện Chương trình khoa học công nghệ cấp Bộ với 10 đề tài nhánh về vấn đề *Xây dựng cơ sở lý luận và thực tiễn cho việc xây dựng Luật Ngôn ngữ Việt Nam*, làm cơ sở để xây dựng các chế tài nhằm giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt.

Trong những năm qua, ngành Giáo dục đã và đang có nhiều cố gắng để hình thành thói quen sử dụng tiếng Việt chuẩn cho học sinh, góp phần giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt: Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành quy định về viết hoa tên riêng trong sách giáo khoa, quy định về chính tả tiếng Việt và về thuật ngữ tiếng Việt; Trong chương trình sách giáo khoa phổ thông ở các cấp học, mục tiêu rèn kỹ năng sử dụng tiếng Việt được coi là mục tiêu cơ bản, quan trọng hàng đầu; Trong sách giáo khoa các môn học, tiếng Việt được sử dụng là tiếng Việt văn hóa, tiếng Việt chuẩn mực (về chính tả, viết hoa, phiên âm tên riêng nước ngoài, về từ ngữ, diễn đạt...). Ngôn ngữ nói được sử dụng trong nhà trường (lời diễn giảng của thầy, lời nói của trò, được dùng trên lớp và trong giao tiếp học đường) cũng là chuẩn mực, trong sáng, thể hiện tính sư phạm. Bộ Giáo dục và Đào tạo cũng đã quy định mã ngành đào tạo: Tiếng Việt và Văn hóa Việt Nam trong danh mục mã ngành đào tạo cấp IV trình độ đại học, cao đẳng và mã ngành Ngôn ngữ Việt Nam ở trình độ thạc sĩ, tiến sĩ. Đội ngũ cán bộ khoa học này sẽ góp phần giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt và văn hóa Việt Nam, nhất là trong bối cảnh hội nhập quốc tế.

Vấn đề giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt đã và đang được ngành giáo dục thực hiện một cách nghiêm túc, với nhận thức đây không chỉ là trách nhiệm với tổ tiên trong việc duy trì tiếng nói của dân tộc mà sâu xa hơn còn là vấn đề giữ gìn bản sắc văn hóa Việt Nam.

2. Về vấn đề sử dụng tiếng nước ngoài, nhất là tiếng Anh trong khi nói và viết

Việc sử dụng các từ tiếng nước ngoài, nhất là tiếng Anh trong giao tiếp là thực tế không chỉ riêng ở Việt Nam mà ở nhiều quốc gia khác.

Trong nhiều trường hợp, đây là tình trạng lạm dụng từ tiếng nước ngoài do vô ý hoặc cố ý để thể hiện tính "thời thượng" của một bộ phận người dân trong xã hội, đặc biệt là giới trẻ. Để khắc phục vấn đề này, trong các bài học liên quan đến tiếng Việt trong nhà trường đã có lồng ghép cảnh báo và khuyến nghị người học về việc này.

Cũng phải nói thêm rằng: Khi đất nước ta đã hội nhập sâu rộng với thế giới, việc sử dụng từ tiếng Anh để diễn tả những khái niệm mà tiếng Việt chưa thể hiện được, nhất là trong lĩnh vực khoa học, công nghệ là một thực tế khách quan. Đây cũng chính là nhu cầu tự thân của tiếng Việt với tư cách là một sinh ngữ trên hành trình tồn tại và phát triển của mình.

Trong thời gian tới, triển khai thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, Bộ Giáo dục và Đào tạo tiếp tục quán triệt việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt trong chỉ đạo xây dựng chương trình, sách giáo khoa các cấp thực hiện sau 2015 và sẽ có chương trình cụ thể để bảo vệ, giữ gìn sự trong sáng

của tiếng Việt, nâng cao lòng yêu mến và tự hào về tiếng Việt, khắc phục những biểu hiện lạm dụng tiếng Anh (và các ngôn ngữ khác).

Trân trọng báo cáo Đại biểu.

Kính chúc Đại biểu mạnh khỏe, hạnh phúc./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Trường Đoàn ĐBQH tỉnh Bình Thuận;
- Ban Công tác đại biểu thuộc UBTVQH;
- Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội;
- BT, Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ;
- CN Ủy ban VHGDĐTNTNNĐ của QH;
- Vụ Công tác đại biểu, VPQH;
- Vụ Tổng hợp, VPQH;
- Các Thứ trưởng;
- Vụ GDTrH;
- Lưu: VT, TH.

